UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De susanna. ca. xiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Visual Library

De ſuſanna. ca. xiij.
De idolo belis ꝛ dracone ca. xiiij.
De abachuch ca. xv.
De cyro ca. xvj
De licētia redeundi data iudeis. ca. xvij.
De anno ſeptuageſimo. ca. xviij
De reedificatōe templi ca. xix.
De cambiſe ca. xx.

De ſuſanna. Caplm. XIII

Equitur hiſtoria ſuſāne. quā hebre⁹ nō habet ī libro daniel' Et vocat eā fabulā. nō qꝛ īficiet rē geſtā. ſꝫ qꝛ ī ea falſū legit̃ de ſacerdotib⁹ lapidatꝫ. quos hieremias aduſtos teſtat̃. Et qꝛ fabulamur eā ſcriptā a daniele. cū a quodaꝫ greco ſcripta fuerit. quod ꝓbat̃ ex eo qꝛ quedaꝫ alluſio verboꝝ facta ſit ibi nominib⁹ arboꝝ videlicet. apotoy. cymi. cyſe. apotoy. prini priſe. Tales em̄ alluſiōes ꝟboꝝ et arboꝝ nomina nō inueniunt̃ in hebreo. In trāſlatione quidē noſtra vna ex eis alluſiōib⁹ qualiſcūqꝫ legit̃. vt cū dixiſſet ſacerdotes ſb cyno reſpōdit daniel ꝟbū. quaſi alludēs nomini ſcindet te mediū. Expreſſius fieret ſi diceret̃ ita ſub ilice. et adderet̃ ilico angelus dn̄i ſcindet te. Eadē alluſio poteſt fieri verbi ad nomen tēporis. vt ſi diceret̃. factū ē hoc feria ſecūda. et reſpōderet̃. feriat te deus Hāc eādem hiſtoriā vocat origenes fabulā in decimo ſtromatū. id eſt inſtructionū. forte ſecundā editionem quā ſub obelo ꝛ aſterico cōpoſuit ſtromata vocauit: qꝛ ꝑ eā plenius nos inſtruit. Apparet autē h̄ factū eſſe adhuc recēti captiuitate. qꝛ daniel adhuc iuuenis erat. Porro ſuſanna vxor ioachim pulcra erat nimis ꝛ exarſerunt in eaꝫ duo ſeniores iudices illi⁹ anni. de quib⁹ dic̄ dn̄s Iniq̄tas egreſſa eſt in babylone a ſeniorib⁹ iudicib⁹. Tradunt hebrei. qꝛ m̄lieres in h̄ ↄ̄ciplebant̃. qꝛ dicebāt ſe eſſe de ſtirpe dauid ꝛ chr̄m d̄ ſemie ſuo naſcituꝝ. Hi ſtatuerunt in cōmune tēpus quo ſuſannā poſſent īuenire ſolā. ꝛ latuerūt poſt meridiē ī pomerio helchie. Et ingreſſa ē ſuſanna volēs lauari. i. vngi. ꝓ ↄſuetudine terre. ꝛ miſit puellas ad afferēdū oleū ꝛ ſmigmata. Eſt aūt ꝓprie ſmigma hordeū cū palea vn̄ faciūt m̄lieres decoctionē forte ad nitorē faciei. Tūc currētes ſenes ad eā dixerūt. Cōmiſcere nobiſcū. alioq̄n feremus ↄ̄ te teſtimonū adulterij. Et elegit ſuſanna incidere in manus eoꝝ potius q̄ꝫ peccare in deū. Et exclamauit. Et accurrētes famuli: erubuerūt cū audiſſent ſenes loq̄ Altera die ſtatuta eſt ſuſanna in medio ꝑpl̄i. ꝛ ponentes ſenes man⁹ ſuas ſup̄ caput ei⁹ ↄteſtati ſunt ſe vidiſſe iuuenē. ꝛ ipſam pariter cōmiſceri. ꝛ ↄdemnauerūt eā ad mortē Et clamauit ſuſanna voce magna ad deū. Dn̄e tu. ſcis qꝛ innocēs morior. Cūqꝫ traheret̃ ſuſcitauit deus ſpiritū pueri cui nomen daniel Nō eſt credendum his qui dicunt Danielem mortuū fuiſſe. ꝛ ſuſcitatum tunc ꝛ deinceps fuiſſe prophetam. ſed tunc manifeſtauit dominus ſpiritumſanctum fuiſſe in eo. qui prius quaſi latens quieſcebat. Et ait daniel ad populum. Reuertimini ad iudicium. quia falſum locuti ſunt aduerſus eam. Cūqꝫ reuertiſſent ſeparauit. Daniel ſenes ab inuicem. ꝛ aduocans vnum dixit. Sub qua arbore vidiſti eos colloquentes. qui ait. Sub cyno. quam latini dicunt ilicem. vel lentiſcum. et aduocatus alter dixit ſub prino. Et acclamauit populus in eos propter diſſonantiam. ꝛ interfecerunt eos. id eſt regi tradiderunt interficiēdos. Et factus eſt daniel magnus in populo a die illa et deinceps. Et rex aſtrages appoſit⁹ eſt ad patres ſuos. ꝛ ſuſcepit cyrus regnū ei⁹. i. regnū pſaꝝ. Forte hic determinatur tēpus q̄ liberata eſt ſuſanna. quando ſcꝫ cyrus factus eſt rex perſaꝝ. ꝛ dari⁹ rex medoꝝ. Vel poti⁹ determinet temp⁹ ſequētis hiſtorie que hic inchoat. et adhuc ſtabat

Quid ſit obelus et aſteriſc⁹. require ſupra ca. in geneſi de diuerſis trāſlationibus. Cuꝫ em̄ quatuor fuiſſent trāſlationes. lxx. aq̄le theodotōis. ſimachi. origenes trāſlatiōes illas corrigēs. iiij. colūnas fecit. in ꝑma poſuit tranſlationē lxx. in ſcd̄a aquile. ī tertia theo. in q̄rta ſymmachi. ꝛ ↄuenientiā trium notauit aſteriſco. diſcordātꝫ a trib⁹ trāſlatōibus notauit obelo.

Trāſitus eſt quem hic fac̄ hiſtoria. valēs forte ad p̄cedentia de ſuſanna. vel magis ad ſeq̄ntia d̄ idolo belis. Tpe ei⁹ mortꝫ aſtragꝫ ꝛ ſucceſſiōe darij filij ei⁹ adoptiui et cyri nepotis. id eſt. filij filie eius aſtrages fa-

regnū babylonis .et
erat in babylone rex
ꝺ q̄ ſtatī ſequit̄ Erat
aūt daniel ꝯuiua re
gis et honorat⁹ ſup

ctum eſt illud de be-
le et illud ꝺ ſuſanna.
cū adhuc regnuꝫ ba-
bilonis floleret.

oēs amicos eius. cui⁹ nomē qꝛ tacet hiſtoria
poteſt intelligi fuiſſe pater balthaſar. vel ipe
balthaſar ſub quo factū ē a daniele qꝺ legi-
tur in fabula belis et draconis quā fabulaꝫ
appellat hebre⁹. eo ꝙ falſū legit̄ ī eo. ꝛ īpoſſi
bile de trāſlatiōe abachuch. Et refert hiero
nym⁹. ꝙ cū dixiſſet ei hebre⁹ talē trāſlatiōeꝫ
corporalē nuſꝗ factā: eē reſpōdit quidā ſci-
olus q̄ erat cū eis. ezechielē trāſlatū ꝺ chal-
dea in iudeā. Et irriſit eū hebre⁹ dicens. In
littera expſſū eſt ꝙ ezechiel trāſlat⁹ ē in ſpiri-
tu. Vñ aplꝰus veſter caute locut⁹ eſt dicens.
Siue ī corpe ſiue extra corp⁹ neſcio de⁹ ſcit
et addidit hebre⁹. nil in hac fabula ꝓpheticū
narrari. ſꝫ op⁹ tantū ex induſtria factū

De idolo belis et dracōe. Ca. XIIII

Rat aūt in baby-
e lone idolū noīe bel. ꝛ īpēdebant
ei dieb⁹ ſingl'is de ſimila. xij: arta
bee. et oues. xl. ꝛ vini amphore ſex Eſt aūt ar
tabee apꝺ chaldeos eadem mēſura q̄ ꝛ ephi
apꝺ hebreos. mēſura. ſ. triū modioꝝ. Et rex
babylonis adorabat illꝺ p ſingulos dies. ꝛ
dicebat danieli. Quare nō adoras bel. Qui
rñdit. Nō colo facturā ſed creatorē oīm deū
viuentē. Et ait rex. Nōne videt̄ tibi bel de⁹
viuēs. qui tāta q̄tidie comedit et bibit. Qui
rñdit int⁹ luteus ē. et foris eneus. ꝛ nūquaꝫ
comedit. Et vocauit rex ſacerdotes ꝛ ait Ni
ſi dixeritꝭ mihi q̄s comedit impēſas has mo
riemini. Si aūt oſtēderitis mihi quꝺ bel co
medat hoc: daniel moriet̄. Erāt aūt ſacerdo-
tes. lx. exceptis vxorib⁹ ꝛ paruulis. Et venit
rex cū daniele ī tēplū. Et dixerūt ſacerdotes
Nos egrediemur foras. ꝛ tu rex pone vinuꝫ
ꝛ eſcas ꝛ claude oſtiū. ꝛ ſigna anulo tuo ꝛ ni
ſi iuenerꝭ mane oīa comeſta a bel moriamur
Et poſuit rex cibos añ bel Et daniel cribra-
uit cinerē p totū pauimentū corā rege. ꝛ clau
ſum eſt oſtiū. ꝛ ſignatū anulo regꝭ Sacerdo
tes aūt ingreſſi ſūt illa nocte iuxta ꝯſuetudi-
nē ſuā cū vxorib⁹ ꝛ liberꝭ. ꝛ ꝯſumpſerūt oīa
Fecerāt aūt ſibi cuniculos ſub terra. ꝛ abſcō
ditū introitū ſub mēſa. Diluculo venit rex ad
templū ꝛ daniel cū eo: ꝛ inuenerunt ſigna ſal
ua. Cūꝗ aperuiſſent oſtiū intuit⁹ rex menſaꝫ
vacuā exclamauit. Magnus eſt bel. ꝛ tenuit
daniel regē ne ingrederet̄. ꝛ ait Animaduer-
te veſtigia pedū ſup pauimentū. Et irat⁹ rex
apprehēdit ſacerdotes. ꝛ oſtēderūt ei oſtiola
per q̄ ingrediebant̄ ꝛ egrediebant̄ Et occidit
eos rex. ꝛ dedit bel ī manū danielis. Quiſb-
uertit eū ꝛ tēplū. Erat aūt in eodem loco dra
co magn⁹ latens in fouea. ꝛ adorabant eū ba
bylonij Sacerdotes ei⁹ habebāt hydraulia
id eſt. vaſa facta de corijs vituloruꝫ. ꝛ pcutie
bāt eā virgis coraulinis. vt facerent ſonituꝫ
terribilē q̄ſi tonitruū. ad quē excitatus draco
quādoꝗ emittebat fumū. qñꝗ ignē. qñꝗ vl
ſibiliter apparebat. Et dixit rex danieli. Nō
potes dicere. qꝛ iſte nō ſit deus viuēs Et ait
daniel. Da mihi ptātem. ꝛ interficiā eū abſꝗ
ferro ꝛ fuſte. Et dedit ei. Tulit ḡ daniel picē
ꝛ adipem ꝛ pilos. ꝛ coxit pariter. fecitꝗ maſ-
ſas. ꝛ dedit in os draconis. ꝛ ſuffocatus cre-
puit. Et indignati ba
bylonij dixerūt. Jude
us fact⁹ eſt rex Et dixe
rūt ad regē. Trade no
bis danielē. alioq̄n in

Acſi dicerent. He-
reticus vel bublica
nus factus eſt.

terficiem⁹ te ꝛ domū tuā. ꝛ cōpulſus tradidit
eis. Qui miſerūt eū in lacum leonū. ꝛ erat ibi
ſeptem diebus. In lacu erant leones ſepteꝫ
ꝛ dabant̄ eis quotidie duo corpora damna-
toꝝ. ꝛ due oues ꝛ tūc nō ſunt data eis vt de-
uorarent danielē. Erat aūt abachuch ꝓpheta
in iudea. qui ferebat pulmentū meſſorib⁹ Et
ait angelus ad eum. Fer prandiū in babylo
nē danieli. qui eſt in lacu leonū. Qui reſpon-
dit. Babylonē nō vidi. ꝛ locū neſcio Et tulit
eum angelus capillo capitis ſui. ꝛ poſuit eū
ſuper lacū. ꝛ clamauit abachuch. Daniel ſer
ue dī tolle prandiū qꝺ miſit tibi dꝭ Et gras
agens daniel comedit. Porro angel⁹ reſtitu
it abachuch ī loco ſuo. Venit ḡ rex die ſepti-
mo vt lugeret danielem. ꝛ videns eum ſedē
tem in medio leonū exclamauit. Magn⁹ es
domine deus danielis. ꝛ extraxit eū de lacu
leonū Porro illos qui pditionis eius cauſa
fuerant intromiſit. ꝛ deuorati ſunt in momē
to coram eo.

De abachuch. Caplm. XV.

Orro abachuch
p fuit de tribu ſymeon. Hic pdixit
captiuitatē hieruſalē futuram et